

ЗАКОН

О ДАВАЊУ ГАРАНЦИЈЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ У КОРИСТ БАНКЕ ПОШТАНСКА ШТЕДИОНИЦА, АКЦИОНАРСКО ДРУШТВО БЕОГРАД, ЗА ИЗМИРИВАЊЕ ОБАВЕЗА АКЦИОНАРСКОГ ДРУШТВА ЗА ЖЕЛЕЗНИЧКИ ПРЕВОЗ ПУТНИКА „СРБИЈАВОЗ” БЕОГРАД, ПО ОСНОВУ УГОВОРА О ДУГОРОЧНОМ КРЕДИТУ РАДИ СПРОВОЂЕЊА ПРОЈЕКТА НАБАВКЕ 30 НОВИХ ЕЛЕКТРОМОТОРНИХ ВОЗОВА ЗА ГРАДСКО-ПРИГРАДСКИ ЖЕЛЕЗНИЧКИ СИСТЕМ

Члан 1.

Република Србија преузима обавезу да као гарант измири обавезе Акционарског друштва за железнички превоз путника „Србијавоз” Београд (у даљем тексту: Зајмопримац), по основу Уговора о дугорочном кредиту бр. 200083000000100632, закљученог између Зајмопримца и Банке Поштанска штедионица, акционарско друштво Београд, дана 11. маја 2026. године (у даљем тексту: Уговор о дугорочном кредиту), у износу који не може бити већи од 5.500.000.000,00 динара (словима: пет милијарди пет стотина милиона динара), увећаног за номиналну каматну стопу која је варијабилна и износи једномесечни BELIBOR, плус каматна маржа која износи 1,90% на годишњем нивоу и пратеће трошкове задуживања.

Члан 2.

Гаранцију из члана 1. овог закона Република Србија издаје у корист Банке Поштанска штедионица, акционарско друштво Београд, на име обавеза из Уговора о дугорочном кредиту.

Члан 3.

Република Србија (у даљем тексту: Гарант) овим неопозиво, безусловно, без приговора и на први позив гарантује да ће измирити дуг Зајмопримца према Банци Поштанска штедионица, акционарско друштво Београд (у даљем тексту: Банка), односно свих плативих износа о њиховом доспећу, у свему на начин и у складу са условима из Уговора о дугорочном кредиту, са роком важности који ће бити дужи за месец дана од рока доспећа кредита, чиме се ствара обавеза отплате дуга насталог по основу дате гаранције да плати доспелу, а неизмирену обавезу, уколико Зајмопримац не изврши ту своју обавезу благовремено, у складу са Уговором о дугорочном кредиту са Банком.

Уколико Гарант не изврши своје обавезе, у року из става 1. овог члана, Банка ће имати право да прогласи доспелим све износе који су плативи у складу са одредбама Уговора о дугорочном кредиту.

У случају активирања гаранције из члана 1. овог закона, Банка ће имати право да од Гаранта наплати износ својих доспелих, а неизмирених потраживања. Гарант се обавезује да ће обезбедити у буџету за одговарајућу фискалну годину, средства неопходна за извршавање преузетих обавеза по овој гаранцији.

Члан 4.

Отплату кредита врши Зајмопримац према Банци у динарима, а све у складу са одредбама Уговора о дугорочном кредиту.

Средства за отплату кредита обезбедиће Зајмопримац из сопствених прихода.

Зајмопримац је дужан да средства за отплату кредита обезбеђује према плану отплате, у износу који укључује главницу, обрачунату камату и пратеће трошкове задуживања.

Члан 5.

Ако по основу гаранције из члана 1. овог закона Гарант изврши обавезу уместо Зајмопримца, Гарант ће од Зајмопримца имати право на повраћај главнице, камате, пратећих трошкова задуживања и свих пратећих трошкова који настану због неизвршења, односно неблаговременог извршења обавезе, као и свих других трошкова који могу настати у вези са извршавањем обавеза уместо Зајмопримца, до висине износа измирене обавезе, као и право да од Зајмопримца наплати обрачунату законску затезну камату. Гарант своје право повраћаја од Зајмопримца неће остваривати пре потпуног намирења потраживања од стране Банке, нити ће поступати противно њиховим интересима.

Право на повраћај средстава из става 1. овог члана Гарант ће остварити тако што ће иницирати наплату са рачуна Зајмопримца на основу овлашћења добијеног од Зајмопримца или других инструмената обезбеђења, у складу са прописима којима се уређује платни промет.

Члан 6.

Средства зајма која су Зајмопримцу стављена на располагање на основу Уговора о дугорочном кредиту за које се издаје гаранција по овом закону уплатиће се на наменски рачун Зајмопримца који ће се отворити код Народне банке Србије, након ступања на снагу овог закона. Средства са рачуна користиће се за плаћање обавеза Зајмопримца само уз сагласност министра надлежног за послове финансија.

Члан 7.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у одредби члана 97. став 1. тачка 15. Устава Републике Србије, према којој Република Србија уређује и обезбеђује финансирање остваривања права и дужности Републике Србије, утврђених Уставом и законом. Истовремено члан 16. Закона о јавном дугу („Службени гласник РС”, бр. 61/05, 107/09, 78/11, 68/15, 95/18, 91/19 и 149/20) прописује да Република може дати гаранцију за измирење дуга јавних предузећа чији је оснивач.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Разлози за доношење овог закона о давању гаранције Републике Србије у корист Банке Поштанска штедионица, акционарско друштво Београд (у даљем тексту: Зајмодавац) по задужењу Акционарског друштва за железнички превоз путника „Србијавоз” Београд (у даљем тексту: Зајмопримац) садржани су у члану 16. став 4. Закона о јавном дугу, односно у Уговору о дугорочном кредиту између Зајмодаваца и Зајмопримца у износу до 5.500.000.000,00 динара (словима: пет милијарди пет стотина милиона динара), ради спровођења Пројекта набавке 30 нових електромоторних возова за градско-приградски железнички систем.

У Уговору о дугорочном кредиту, повлачење средстава кредита у износу до 5.500.000.000,00 динара (словима: пет милијарди пет стотина милиона динара), условљено је давањем гаранције Републике Србије (у даљем тексту: Гарант), односно ступањем на снагу закона о давању гаранције Републике Србије.

Гарант неопозиво, безусловно и на први позив гарантује, као примарни дужник уредно и благовремено плаћање сваког и свих износа доспелих за плаћање по основу Уговора о дугорочном кредиту, као и благовремено извршавање свих осталих обавеза Зајмопримца, а у складу са уговором. Уколико Гарант оформи ново правно лице које би наставило оперативно пословање Зајмопримца, Гарант је у обавези да предузме све радње са циљем да омогући, између осталог, да ново правно лице приступи дугу и преузме обавезе отплате одобрених кредита.

Законом о буџету Републике Србије за 2026. годину („Службени гласник РС”, број 108/25) предвиђено је давање гаранције Републике Србије пословним банкама за Акционарско друштво за железнички превоз путника „Србијавоз” Београд ради спровођења Пројекта набавке 30 нових електромоторних возова за градско-приградски железнички систем, у износу до 315.000.000 евра.

Железнички саобраћај представља један од кључних стубова одрживог развоја, мобилности становништва и функционалности урбаних и приградских система превоза, посебно у контексту даљег развоја Републике Србије као регионалног и међународног саобраћајног чворишта.

Постојећи возни парк електромоторних возова који се користи градско-приградском железничком систему Републике Србије у значајној мери је технички и експлоатационо застарео. Већина расположивих возова је старости више деценија, са ограниченим техничким могућностима, повећаним ризиком од кварова и смањеним нивоом поузданости у свакодневном саобраћају. Учестали технички откази, застоји у саобраћају, као и појава ванредних догађаја, укључујући и исклизнућа, указују на то да постојећи возни парк више не може у потпуности да одговори захтевима становништва у погледу капацитета, али и безбедности, поузданости и сигурности.

Додатно, техничка ограничења постојећих возова онемогућавају њихову адекватну употребу у условима повећаног интензитета саобраћаја, као и у оквиру планираних великих међународних догађаја, укључујући ЕХРО 2027, за који се очекује значајно повећање броја путника, како домаћих тако и иностраних. За потребе ЕХРО-а неопходно је обезбедити модеран, поуздан, безбедан и технички усклађен железнички систем, способан да обезбеди висок ниво услуге, редовност саобраћаја и интероперабилност са постојећом инфраструктуром.

У том контексту, набавка 30 нових електромоторних возова представља неопходну и стратешки оправдану меру, усмерену ка повећању безбедности железничког саобраћаја, унапређењу поузданости и редовности превоза, смањењу оперативних и одржавачких трошкова, усклађивању са савременим техничким и европским стандардима, обезбеђивању адекватног капацитета за ЕХРО 2027 и будући развој градско-приградског система.

Оквирни протокол о финансијској и техничкој сарадњи закључен је дана 3. новембра 2022. године између Владе Републике Србије и Владе Краљевине Шпаније у области инфраструктурних пројеката („Службени гласник РС – Међународни уговори”, бр. 6/22 и 7/24 - аутентично тумачење), који је ступио на снагу 31. јула 2024. године усвајањем Закона о потврђивању Оквирног протокола о финансијској и техничкој сарадњи између Владе Републике Србије и Владе Краљевине Шпаније у области инфраструктурних пројеката (у даљем тексту: Оквирни протокол). Наведеним оквирним протоколом створени су услови за реализацију инфраструктурних пројеката од посебног значаја, укључујући модернизацију железничког сектора и набавку нових савремених железничких возила.

На основу потписаног Оквирног протокола, дана 22. јануара 2026. године Одлуком Владе 05 Број: 02-538/2026 образована је Радна група за вођење преговора у вези са закључивањем Комерцијалног уговора, анализом понуде и спровођењем поступка набавке за испоруку 30 електромоторних возова (ЕМВ) за градско-приградски железнички систем, са испоручиоцем Construcciones y Auxiliar de Ferrocarriles, S.A, Шпанија, а којом председава господин Милан Петровић, вршилац дужности помоћника министра грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре.

У складу са постигнутим договорима, Влада је донела 5. марта 2026. године Закључак 05 Број: 48-2050/2026-1, којим се сагласила да се применом Оквирног протокола приступи испоруци 30 нових електромоторних возова за градско-приградски железнички систем и којим је прихватила Извештај о преговорима Радне групе за вођење преговора у вези са закључењем Комерцијалног уговора, анализом понуде и спровођењем поступка набавке за испоруку 30 електромоторних возова за градско-приградски железнички систем са испоручиоцем Construcciones y Auxiliar de Ferrocarriles, S.A., Шпанија.

На основу изнетог, истог дана Скупштина „Србијавоз” а.д. донела је Одлуку Број: 5/2026-259-135 којом се на основу Закључка Владе 05 Број: 48-2050/2026-1 од 5. марта 2026. године прихвата текст Комерцијалног уговора за испоруку 30 нових електромоторних возова за градско-приградски железнички систем који је „Србијавоз” а.д. закључила са испоручиоцем Construcciones y Auxiliar de Ferrocarriles, S.A., из Шпаније (у даљем текст: Испоручилац) дана 19. марта 2026. године.

У складу са прихваћеном понудом Испоручиоца, испорука првог електромоторних возова биће 43 месец, а испорука последњих електромоторних возова биће 58 месеци од датума авансног плаћања.

Комерцијални уговор, као и посебан Уговор за одржавање електромоторних возова након гарантног периода (у трајању од осам година) у износу од 310.441.168,00 евра, биће финансирани из средстава зајмова. Планирана је структура финансирања путем експортног кредита са покрићем

шпанске агенције CESCE, при чему се, у складу са OECD правилима, до 85% вредности уговора финансира из средства експортног кредита, док се преосталих 15% обезбеђује из сопствених извора (односно комерцијалног кредита) „Србијавоз” а.д.

Скупштина Акционарског друштва за железнички превоз путника „Србијавоз”, Београд, донела је дана 29. априла 2026. године, Одлуку Број: 5/2026-268-138, којим се прихвата текст Уговора о дугорочном кредиту који ће Акционарског друштва за железнички превоз путника „Србијавоз”, Београд, закључити након прихватања од стране Владе, за финансирање 15% вредности Комерцијалног уговора за испоруку 30 нових електромоторних возова за градско-приградски железнички систем, као и давање сагласности вршиоца дужности генералног директора да потпише наведени уговор.

Влада је дана 7. маја 2026. године донела Закључак 05 Број: 420-4403/2026-1, којим је утврдила Основу за давање гаранције Републике Србије у корист Банке Поштанска штедионица, акционарско друштво Београд, за измиривање обавеза Акционарског друштва за железнички превоз путника „Србијавоз” Београд, по основу уговора о дугорочном кредиту ради спровођења Пројекта набавке 30 нових електромоторних возова за градско-приградски железнички систем и прихватила уговор о дугорочном кредиту између Банке Поштанска штедионица, акционарско друштво Београд и Акционарског друштва за железнички превоз путника „Србијавоз” Београд.

Према одредбама Уговора о дугорочном кредиту у износу до 5.500.000.000,00 динара између „Србијавоз” а.д. као Корисника кредита и Банке Поштанска штедионица, акционарско друштво Београд предвиђени су следећи финансијски услови:

- каматна маржа износи 1,90% + једномесечни BELIBOR;
- период расположивости кредита је 180 дана, од дана доношења закона о давању гаранције;
- повлачење кредита у једној или више транши;
- рок враћања до 120 месеци од дана пуштања кредита у течај;
- период чека је 12 месеци од дана пуштања кредита у течај;
- накнада за реализацију кредита износи 0,35% од износа кредита, једнократно унапред;
- отплата кредита у 108 једнаких месечних рата, након истека периода чека.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Одредбом члана 1. Предлога закона предвиђа се преузимање обавезе Гаранта да измири обавезе Зајмопримца по задужењу код Зајмодавца, у износу који не може бити већи од 5.500.000.000,00 динара.

Одредбом члана 2. Предлога закона предвиђа се да гаранцију из члана 1. овог закона, Гарант даје Зајмодавцу на име обавезе из закљученог Уговора о дугорочном кредиту.

Одредбом члана 3. Предлога закона предвиђају се питања која се односе на обавезе Гаранта.

Одредбом члана 4. Предлога закона предвиђају се питања која се односе на обавезе Зајмопримца.

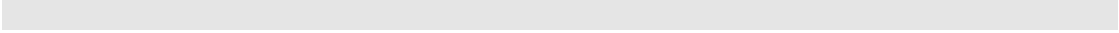
Одредбом члана 5. Предлога закона предвиђа се регресно право Гаранта, ако по основу издате гаранције изврши обавезу уместо Зајмопримца, као корисника кредита.

Одредбом члана 6. Предлога закона предвиђа се отварање наменског рачуна код Народне банке Србије за плаћање обавеза Зајмопримца уз сагласност министра надлежног за послове финансија.

Одредбом члана 7. Предлога закона предвиђа се ступање на снагу овог закона.

IV. ПРОЦЕНА ИЗНОСА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона обезбеђиваће се средства у буџету Републике Србије.

ИЗЈАВА О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

1. Орган државне управе, односно други овлашћени предлагач прописа -
Влада

Обрађивач - Министарство Финансија

2. Назив прописа

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ДАВАЊУ ГАРАНЦИЈЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ У КОРИСТ
БАНКЕ ПОШТАНСКА ШТЕДИОНИЦА, АКЦИОНАРСКО ДРУШТВО БЕОГРАД, ЗА
ИЗМИРИВАЊЕ ОБАВЕЗА АКЦИОНАРСКОГ ДРУШТВА ЗА ЖЕЛЕЗНИЧКИ
ПРЕВОЗ ПУТНИКА „СРБИЈАВОЗ” БЕОГРАД, ПО ОСНОВУ УГОВОРА О
ДУГОРОЧНОМ КРЕДИТУ РАДИ СПРОВОЂЕЊА ПРОЈЕКТА НАБАВКЕ 30
НОВИХ ЕЛЕКТРОМОТОРНИХ ВОЗОВА ЗА ГРАДСКО-ПРИГРАДСКИ
ЖЕЛЕЗНИЧКИ СИСТЕМ

DRAFT LAW ON THE PROVISION OF A GUARANTEE BY THE REPUBLIC OF
SERBIA IN FAVOR OF БАНКА ПОШТАНСКА ШТЕДИОНИЦА, АКЦИОНАРСКО
ДРУШТВО БЕОГРАД FOR THE SETTLEMENT OF THE OBLIGATIONS OF THE
JOINT STOCK COMPANY FOR RAILWAY PASSENGER TRANSPORT
"SRBIAVOZ" BELGRADE, ON THE BASIS OF A LONG-TERM LOAN AGREEMENT
FOR THE IMPLEMENTATION OF THE PROJECT FOR THE PROCUREMENT OF
30 NEW ELECTRIC TRAIN TRANSPORTERS FOR THE URBAN-SUBURBAN
RAILWAY SYSTEM

3. Усклађеност прописа са одредбама Споразума о стабилизацији и
придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са
једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС”, број
83/08) (у даљем тексту: Споразум):

а) Одредба Споразума која се односе на нормативну садржину прописа,
Не постоје релевантне одредбе Споразума

б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума,
Није потребан прелазни рок за усклађивање законодавства

в) Оцена испуњености обавезе које произлазе из наведене одредбе Споразума,
Не постоје одредбе на основу којих је потребно оценити испуњеност обавезе

г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које
произлазе из наведене одредбе Споразума,
Не постоје наведене одредбе

д) Веза са Националним програмом за усвајање правних тековина Европске
уније.

Не постоји веза са Националним програмом за усвајање правних тековина
Европске уније

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније

а) Навођење одредби примарних извора права Европске уније и оцене
усклађеност са њима,

Не постоје одредбе примарних извора права Европске уније

б) Навођење секундарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима,

Не постоје секундарни извори права Европске уније

в) Навођење осталих извора права Европске уније и усклађеност са њима,

Не постоје остали извори права Европске уније

г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност

Не постоје наведени разлози

д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са прописима Европске уније

Није потребан рок за усклађивање

5. Уколико не постоје одговарајуће надлежности Европске уније у материји коју регулише пропис, и/или не постоје одговарајући секундарни извори права Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност, потребно је образложити ту чињеницу. У овом случају, није потребно попуњавати Табелу усклађености прописа. Табелу усклађености није потребно попуњавати и уколико се домаћим прописом не врши пренос одредби секундарног извора права Европске уније већ се искључиво врши примена или спровођење неког захтева који произлази из одредбе секундарног извора права (нпр. Предлогом одлуке о изради стратешке процене утицаја биће спроведена обавеза из члана 4. Директиве 2001/42/ЕЗ, али се не врши и пренос те одредбе директиве).

Не постоје прописи ЕУ са којима је потребно обезбедити усклађеност

6. Да ли су претходно наведени извори права Европске уније преведени на српски језик?

Не постоји наведени извори права Европске уније

7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик Европске уније?

Није

8. Сарадња са Европском унијом и учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености.

Полазећи од нормативног садржаја предметног Предлога закона није потребно обавити консултације са Европском Комисијом и другим стручним телима Европске уније.